

Vi viser til departementets høringsbrev av 11. februar, ref. 15/424. Vi viser også til Kunstnernetverkets høringsuttalelse. I tillegg vil vi for egen del føye til noen punkter.

Noen uheldige generaliseringer på tynt grunnlag

Utredningens presentasjon av utviklingen av kunstnernes inntekter baserer seg på Telemarksforskningens kunstnerundersøkelse fra 2013. Utredningens tallmateriale er brutt ned til de enkelte kunstnergruppene. Dette medfører at det for dramatikerne del generaliseres på grunnlag av et utvalg på kun 27 dramatikere. Til sammenligning hadde Dramatikerforbundet på dette tidspunktet til sammen 355 medlemmer.

Vi kjenner oss ikke igjen når det flere steder i utredningen (ss. 9, 26, 38) hevdes at dramatikerne har hatt en betydelig vekst i sine inntekter sammenliknet med 2006, og har angivelig i følge tabellene 3.3 (s. 27) og 4.9 (s. 40) en samlet inntekt (kunstnerisk inntekt + kunstnerisk tilknyttet inntekt + ikke-kunstnerisk inntekt) på kr 546 000.

Tvert imot viser vår egen medlemsundersøkelse fra 2013 med svar fra 183 dramatikere at den gjennomsnittelige inntekten var kr 373 200. Undersøkelsen viste dessuten at det var en stor spredning, både i lønn og hvilken andel andre inntekter som den enkelte hadde.

Dette gjør at tilfeldige utslag ved de 27 som svarte på Telemarksforskningens undersøkelse blir store, og vi mener det ikke er grunnlag for å generalisere om inntektsutviklingen for dramatikerne på et så tynt grunnlag.

Press på rettigheter og manglende betalingsvilje

Vi opplever at det blir stadig vanskeligere å kunne leve av å være dramatiker. Dette skyldes i hovedsak at det blir stadig vanskeligere å få fungerende betalingssystemer, kombinert med en synkende betalingsvilje og forståelse for opphavsrettens betydning for kunstnerøkonomien. Vi er derfor svært tilfreds med at utredningen vektlegger akkurat dette.

De teknologiske plattformene for spredning av audiovisuelt innhold har en økonomi som gjør at dramatikerne ikke får sin andel av pengestrømmen. Det blir derfor stadig vanskeligere å få vederlag for sekundær bruk, for tredjeparts utnyttelse.

Særlig kringkasterne utøver et sterkt press for den enkelte rettighetshaver om å si fra seg disse rettighetene, oftest uten økonomisk kompensasjon. Dette er svært urimelig da dette ikke er rettigheter som er nødvendige for å gjennomføre og sende en produksjon, og det finnes ordninger, som med innføringen av generell avtalelisens kan utvides, til å klarere disse rettighetene mot betaling.

Dette presset om rettighetsoverdragelser, undergraver en langsiktig og stabil kunstnerøkonomi og hindrer opphavsmannens mulighet til å tjene penger når verket blir utnyttet.

Et lovmessig forbud mot buyout-kontrakter.

De europeiske paraplyorganisasjonene for regissører og manusforfattere, FERA og FSE, har gjentatte ganger appellert til lovgivere i EU om å implementere dette i copyright-lovgivningen.

I åndsverkslovens §3 nevnes flere rettigheter en opphavsmann ikke kan si fra seg.

«§ 3. Opphavsmannen har krav på å bli navngitt slik som god skikk tilsier, så vel på eksemplar av åndsverket som når det gjøres tilgjengelig for almenheten.

Har en annen rett til å endre et åndsverk eller å gjøre det tilgjengelig for almenheten, må dette ikke skje på en måte eller i en sammenheng som er krenkende for opphavsmannens litterære, vitenskapelige eller kunstneriske anseelse eller egenart, eller for verkets anseelse eller egenart.

Sin rett etter første og annet ledd kan opphavsmannen ikke fraskrive seg, med mindre den bruk av verket som det gjelder, er avgrenset etter art og omfang.

Selv om opphavsmannen har gitt gyldig samtykke til bruken, har han, hvis verket gjøres tilgjengelig for almenheten i slik krenkende skikkelse som nevnt i annet ledd, rett til å kreve at det enten ikke skjer under hans navn eller at det angis på fyldestgjørende måte at de foretatte endringer ikke skriver seg fra ham. **Denne rett kan opphavsmannen ikke gi avkall på.»**

Det er naturlig at rettigheter for vederlag ved bruk beskyttes på samme måte - som en rettighet opphavsmannen ikke kan fraskrive seg.

Sats på norske urpremierer

Talentutviklingen ved dramatikkens hus er en suksess som frembringer nye sterke stemmer på scenekunstheltet. For å ta disse talentene i bruk i enda større grad, foreslår vi å innføre et økonomisk incitament overfor teatrene, der norske urpremierer utløser en ekstrabevilgning. For mindre scener kan et slikt tiltak være avgjørende for om de velger å satse på ny norsk dramatikk.

Monica Boracco
Leder

Pål Giørtz
Generalsekretær